

Iskajna vank šetrick
ob 4 uri popoldne.
Rekopisni se ne vra-
šajo. Neprankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena lista znaša
za cele leto 4 krome,
za pol leta 2 krome.
Za manj premožne
za cele leto 3 krome,
za pol leta 1 k 50.
Za Romčije je cena
lista 5 K, za druge
šešole izven Avstrije
6 K.

Rekopis sprejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Vet-
erani št. 8.

Naročnino in ra-
zanila s prejema
upravnistvo, Gorica
Semeniška ulica št.
18. Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Šolski
ulici, Nonski ulici, na
Josip Verdijevem te-
katišču nasproti me-
stnem vrtu, pri Vac-
lavu Baumgartl v
Korenjski ulici in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14.
po 8 vin.

Oglašni in poslanice
se računajo po petih
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Svobodomiselno učiteljstvo.

Znano je dejstvo, da se svobodomiselni učitelji — naj so liberalci ali agrarci ali socialni demokratje — navdušujejo in poganjajo za „svobodno šolo“, v kateri ne bode prostora za sv. križ in veronauk in katere praga ne bode smel prestopiti duhovnik-veroučitelj. Svobodno šolo je zahtevalo napredno-svobodomiselno učiteljstvo lani na svojem počitniškem zborovanju v Gorici, in ta zahteva se povdarja med glavnimi v njihovem stanovskem glasilu „Učiteljskem Tovarišu“. Svobodomiselno učiteljstvo pripravlja uže št. svobodni šoli. Odstraniti skuša vse, kar nosi krščanski značaj na sebi. Posebno bode napredne učitelje v oči stari krščanski pozdrav „H. b. J. K.“; ta pozdrav mora na vsak način iz šole. Pred par meseci se je stavilo v okrajnem šolskem svetu tolminskem od zastopnikov učiteljstva predlog, da se v znamenju naprednosti navedeni krščanski pozdrav izbacne iz šole. Posamezni učitelji-naprednjaki to zahtevo v šoli že dejansko izvršujejo. Boje se še sicer otrokom naravnost prepovedati omenjeni krščanski pozdrav, dosežejo pa isti uspeh na drugi način. Ne da bi namreč omenjali pozdrav H. b. J. K., zapovedujejo otrokom, da morajo pozdravljati z dober dan ali z drugim sličnim pozdravom. Ta ukaz vsebuje objednem v sebi tudi prepoved pozdravljanja s starim krščanskim pozdravom, in tako ga umevajo tudi nedolžni otroci in njihovi stariši.

Sedaj pa pogledimo predrznost naprednega učitelja! Pred dvema leti je spravil učitelj v Zadlazu na zatočno klop nekaj starišev šolskih otrok in poštenih posestnikov tamošnjega kraja. Obsojeni so bili na zapor, češ, da so učitelja krivo obdolžili pri okrajnim šolskemu nadzorniku v Tolminu, da prepoveduje otrokom krščanski pozdrav „H. b. J. K.“ V resnici so se ti možje-poštenjaki kot priprosti ljudje le slabo izrazili pred okrajnim šolskim nadzornikom ter so menili reči, da uvidevajo v zapovedi pozdravljanja z dober dan prepoved pozdravljanja s starim krščanskim pozdravom kakor sami uče otroke.

Kako daleč si upa napredni učitelj zunaj šole in celo v šoli, je jasno pokazala kazenska razprava, ki se je vršila preteklo soboto pred okroglo kot vsklicno sodnijo v Gorici. Sodno se je dognalo, da je bivši učitelj na Drežnici, Josip Semolič zmerjal članice Marijine družbe z nesramnicami in vlačugami ter da se je izjavil v šoli pred nedolžnimi otroki, da je papež le za neumne ljudi. — Tako postopa napredni učitelj in pohujšnje mladino.

Krajni šolski sveti bi morali imeti pravico takemu počenjanju naprednega učitelja napraviti konec! Toda v kakem položaju se dandanes nahajajo člani krajnega šolskega sveta. Napravi krajni šolski svet — izvrševaje svojo dolžnost sporočilo o učiteljevem postopanju na okrajni šolski svet, potem naj bodo člani krajnega šolskega sveta pripravljani, da predno bode disciplinarna pre-

iskava končana, bode jih napredni učitelj kazensko preganjal, provzročil jim mnogo poti in stroškov, do plačila katerih pa največkrat ne morejo priti, ker tožitelju ničesar vzeti ne morejo. Zares žalostno je dejstvo, da krajni šolski sveti kot šolska oblast prve stopinje nimajo nikake moči in se na njihove sklepe in predloge le malo ali nič ne ozirajo okrajni šolski sveti. Ker je od prevladajočega naprednega učiteljstva odvisno imenovanje krajnega šolskega nadzornika, je ta popolnoma od naprednega učiteljstva odvisen in mu mora biti povsem naklonjen. Odtodi izvira, da pritožbe navadno nimajo nikakega uspeha, če tudi so upravičene. Okrajni šolski nadzorniki varujejo napredno učiteljstvo, člani krajnega šolskega sveta pa naj bodo vedno pripravljeni, da dobe za izvrševanje svoje službe kot plačilo kazensko preganjanje.

Krščansko ljudstvo pazi dobro, kaj da počenja svobodomiselno učiteljstvo, ki vzgojuje tvojo deco. Zavedaj se, da ti plačuješ in vzdržuješ šolo in da je učitelj dolžan vzgojevati ne samo v šoli, temveč tudi zunaj šole tvoje otroke v krščanskem duhu kakor ti to želiš in zahtevaš. Spoštuj krščanskega učitelja, svobodomiselnemu učitelju postavi se po robu in čuvaj se ga!

Politični pregled.

Državni zbor.

Zbornica je v pond. nadaljevala razpravo o rekrutni predlogi. Med drugimi

se je oglašil k besedi tudi posl. Trylowsky, ki je rekel med drugim, da mu je pravil neki podčastnik, da so začeli bosanske vojske avstrijski vojaki razbeljati svoje bajonete in prebadali Bošnjake. Pri teh besedah je domobranski minister Georgi z roko udaril ob mizo in rekel, da so to pravljice. Po govoru posl. Trylowskega se je dvignil minister za deželno brambo Georgi ter izjavil, da se proti takim pravljicam savačuje. Naglašal je, da ne dovoljuje, da se armado na tak način napada. — Avstroogrski vojak, je rekel minister ni nikdar smojen takega čina, kakor ga je omenil posl. Trylowski. Minister se je obenem opravičil, če se je pregrešil proti hišnemu redu, da je napravil mejklic, toda postaviti se je treba v njegov položaj, da ni mogel takih obdolžitev mirno prenesti. Nato je bila seja ob 9. uri in polzvečer zaključena.

V torek in v sredo je zbornica nadaljevala razpravo v prvem čitanju rekrutne predloge, katero je tudi končala. V večerajnji seji načelnikov klubov je bilo sklenjeno, da imata vojni in železniški odsek danes celi dan sejo, nakar se potem jutri vrši plenarna seja, ki bo razpravljala o obeh zakonskih predlogah.

Dogodki na Balkanu.

Položaj je skrajno resen. Odgovor Srbije na avstro-ogrsko noto, katero je izročil avstro-ogrski zastopnik v Beogradu grof Forgach, je jako vznevoljil našo vladu, ker ni jasen in ker se izogiblje glavnih točk, na katere bi morala Srbija odgovoriti. Vseled tega izroči grof Forgach

LISTEK.

Mlin ob Nadiži.

Idila. Spisal Jos. Košanov.
(Dalje.)

Otroci so se zgubili po vasi, Rožica pa je šla po samotni poti proti mlinu in ni mogla zabiti na besede, ki jih je slišala. V srcu se ji je vzbudil dvom: „Kaj, če je res, da nimam starišev in sta mlinarjeva le moja dobrotnika?“ Težko ji je bilo pri srcu in v modrih očeh so ji zablestele svetle solze.

O te solze, porojene iz prvih slutenj in dvomov! —

„Kaj pa ti je, dete?“ jo je vprašala skrbno mlinarica.

Rožica je zahtela in povedala v pretrganih stavkih, kaj ji je bilo na poti. Potem pa je vprašala mlinarico, je li res nima starišev in doma. Oči, solzne oči so prosile za odgovor: „Imaš stariše, imaš dom pri nas. Naša si“. Mlinarica je odgovorila, a ne tako. Skušala je, da bi

ji kolikor mogoče mehko in tolažilno razložila vse. A zastoj! Resnica je bila trda, pa naj še tako prikrita in olepšana v ljubeznjivih besedah.

Rožica je znova zahtela tako obupno, da so prišle mlinarici solze v oči in mesto tolažiti jo, je jokala še sama. Med tem je prišel mlinar iz mlina v hišo in ves začuden je prašal, kaj se je zgodilo. Neža mu je povedala dogodek.

„No, radi tega ni potreba, da se jočeta, ne ti Rožica, a še manj ti stara. Čuj Rožica, mater imaš in gotovo jo boš še videla, ker tako je stalo na pismu, ki smo ga dobili pri tebi.“

Kakor navadno je govoril mlinar, a te besede so vplivale na Rožico bolj, ko vsaka tolažba. „Mater boš še videla...“ O besede sladkega upanja polne! — VI.

Petnajst let delaš v tujini med hrepnenjem po domačih krajih, kaj ti ni še dovolj o Katarini? Kaj ne čutiš v srcu materine ljubezni, te ne objemajo neprestano skrbi, kaj je z Rožico tam gori v gorah, kjer si jo izročila v tihi poletni

noči usodi? Vrne se Katarina v domovino, dovolj je pokore, vrni se v veselje otroku.

Ne greš? Naj gre mimo tebe po tujini še nekaj let in potem se vrneš, da dobiš hčerko v cvetju istih let kot si jih imela ti, ko si odšla? Ampak sedem let bo še potemtakem treba in to je dolga doba. —

Mišliš da ne? In še marsikaj se zgodi lahko v tem času!

Tako so govorile misli Katarini v Aleksandriji in jo silile domov, a ona je sklenila, da ostane še sedem let.

* * *

V teku teh sedmih let pa se je odigralo v Kctu še marsikaj.

Rožica se je razvila v zalo dekle, in ko so stali ob nedeljah fantje pred cerkvijo in je šla ona mimo, so ostale oči vseh na njej in splošna sodba je bila: Najlepša! Vaška dekle! So ji bila seveda zavidna. One, hčere Kota, da bi zaostajale za njo, ki jo je prinesel bogastvo od bogvegod! Ne, tega niso mogle prenašati.

Toda Rožica se ni zmenila zanje in živela mirno svoje življenje, dokler ni prišel nekdo in ji vzbudil hrepeneč nemir v mlademu srcu. Zgodilo pa se je to v pomladi, ko je praznoval cvetni maj nad dolino veliki praznik prerodenja narave. Travniki so se odeli v bujno zelenje iz katerega so gledale pestre cvetlice liki lepe nade in bukovci gozdovi so šumeli veličastno pesem vstajenja.

Lepega pomladanskega večera torej je prinesel Oreharjev Tine v mlin. Iz štirinajstletnega dečka, kot smo ga videli v pričetku povesti, je postal krepek mladenci, ki je skrbel za se in za mater, s katero sta stanovala v revni hiši sama, ožkar je umrl Orehar. „Priden je sicer“, so mislile matere, ki bi rade omožile svoje hčere, „a ubog je in s kontrabantom se peča; Bog ve, kaj se mu vse še prigodi. Zalotiti ga znajo in potem pojde hiša in vse skupaj, da poplača kazen“.

(Dalje pride.)

srbski vladi te dni novo noto, v kateri se zahteva jasnega odgovora. Od tega odgovora bode odvisno, ali se bo dal avstro-ogrski srbski spor poravnati mirnim potom ali pa z orožjem. Splošno se pa danes sodi, da tudi ta odgovor ne bode zadovoljil Avstro-Ogrske in da bode morala najbrže z orožjem postopati proti Srbiji. Vesti, ki prihajajo iz Srbije in Črnogore so skrajno bojovitega značaja.

Najnovejše vesti se glase tako-le: Razni listi pišejo, da je vojna neizogibna in da ako ne pride kaj nepričakovanega vmes, je krvavi ples gotov. — V Belgradu je splošno razburjenje in splošna bojovitost. Ljudstvo vpije in hoče na vsak način v vojsko. Srbski časopisi zahtevajo od vlade, naj se nikakor ne uda Avstriji. — Listi pišejo, da izroči avstro-ogrski poslanik v Belgradu srbski vladi zadnjo noto v petek in da potem odgovor srbske vlade odloči usodo. Odgovor bo avstro-ogrski zastopnik zahteval koj. — Naš zunanji minister baron Aehrenthal je rekel, da Srbija mora dati jasen odgovor: ali hoče nadaljevati dosedanje Avstriji sovražno politiko, ali pa prenehati z oboroževanjem. — Srbska vojska je uže oborožena ter se nahaja ob bosanski meji. Sam kralj Peter si jo je ogledal. — Rusija je odgovorila Avstriji, da je treba bosansko-hercegovsko vprašanje predložiti konferenci velevladi. — Posebno srbski prestolonaslednik je jako bojevit človek. — V merodajnih krajih na Dunaju so izgubili vsako nado na mir. Zato uže povsod računajo na vojsko. — Srbski vojni svet je imel včeraj sejo. Sklenil je obvestiti kralja Petra, da je vsa armada pripravljena. — Na železniških progah srbskih vozijo noč in dan posebni vlaki vojni material in streljivo. Na bosansko mejo prihajajo neprestano nove čete. — Odločitev vojne pade baje prih. teden. — Na Dunaju so prepričani, da stoji za Srbijo Rusija in da igra Rusija s Srbijo pod enim klubom. — V srbski državni tiskarni uže siskajo vojno proklamacijo. — Črnogorci so tudi pripravljeni na pomoč Srbiji.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. M. M. 1 K, okrajna posojilnica v Kobaridu 50 K, N. N. 40 v, dr. Fr. Pavletič, odvetnik v Gorici, mesto venca na grob preč. g. kurata Jos. Goloba, 20 K, Nekdo 1 K, Sošalj Marija Pevma 20 v, Ivan Černic Vrh 40 v.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljše bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Novice.

Zahvala sv. Očeta. — Iz Vatikana je prejel dne 10. marca t. l. naš prevzvišeni knezonadškof naslednje pismo: „Podpisani se v imenu sv. Očeta zahvaljuje za dar 7770 lir 16 c, ki se ga je poslalo za uboge ponesrečene ob grozni nesreči v Kalabriji in Siciliji, in javlja, da podeljuje Njega Svetost za ta blag čin bratske in krščanske ljubezni iz celega srca apostolski blagoslov.

Veleudani
G. BRESSAN“.

Slovenskim kolesarjem. Na sobotnem občnem zboru slovenskega kolesarskega društva „Gorica“ je bil izvoljen za častnega člana tega društva Andrej Gabršček, mož, ki sam v kolesarstvu nima pojma, ki nima za razvoj društva samega prav nobenih zaslug. Očividno je, da se je Andrej Gabršček izvolil za častnega člana le radi tega, da se mu izkaže čast kot načelniku goriških liberalcev. — S tem dejstvom je

treba računati. Ravnotako pa je treba pribiti še, da je to, do tedaj nestranksko kolesarsko slovensko društvo očitno pristopilo k liberalni „Zvezi“ narodnih društev, katere namen je, širiti po Goriškem liberalne svobodomiselne ideje. Tudi kolesarstvo so liberalci začeli izrabljati v svoj namen. V to sedaj izrabljajo tudi društvo „Gorica“ in snujejo tudi druga podobna taka društva, ki naj pomagajo vabiti ljudi v liberalizem. Jasno je, da ob teh razmerah za naše somišljenike ni prostora v takih društvih in to velja prav posebno za društvo „Gorica“. Nekaj članov je že izstopilo iz društva. Prav so storili! Ti, ki so sedaj izven liberalne kolesarske organizacije, ne bodo in ne smejo ostati brez društva! „Slov. kršč. soc. zveza“ se je odločila, osnovati poseben kolesarski odsek, ki bo čisto avtonomen, t. j. opravljal se bo čisto neodvisno, samostojno. V najkrajšem času skliče „Slov. kršč. soc. zveza“ vse kolesarje, ki se priglase, na posvetovanje, na katerem se odsek ustanovi. Priglasil se, oz. pristopi k temu odseku vsak član „Slov. kršč. soc. zveze“, oziroma član kakega društva, ki je „Zvezi“ pridružen. Kdor ni še član „Zveze“, ali če ni v njegovem kraju našega društva, lahko poprej pristopi kot član „Zvezi“. Kolesarji, ki žele pristopiti kolesarskemu odseku, naj to čimprej sporoče na naslov: Tajništvo „Slov. kršč. soc. zveze“, Gosposke ulice 6, Gorica.

Ta odsek bo imel svoje kolesarske znake in čepice ter bo — kar je zagotovljeno — dobil v kratkem času vse tiste pravice, ki jih ima liberalno kolesarsko društvo „Gorica“, t. j. prehod čez laško mejo.

Vabimo vse kolesarje, ki so do brega mišljenja in ki se nočejo dati izrabljati za priveske liberalne stranke, naj priglase svoj pristop k snujočemu se kolesarskemu odseku S. K. S. Z. — Zdravo!

Goriški brigadir Bogoljub Seibt je imenovan feldmaršallajtnantom in poveljnikom divizije. Baje pojde za divizijskega poveljnika v Sibinji. — Danes zvečer priredi novemu divizionerju vojaška godba serenado.

Svilorejcem naznanja o. kr. kmetijsko društvo v Gorici, da se bodo brezplačno razkuževali prostori, kjer se redé sviloprejke. Svilorejci naj se javijo direktno ali potom županstva z navedbo kraja, imena h. štev. in števila prostorov namenjenih za svilorejo do 31. marca 1909 pri o. kr. kmetijskem društvu v Gorici.

9000 tatov v Trstu. V Zadru se vrši te dni kazenska obravnava proti nekima Koren in Jedrejčiču, ki so izvršili razne tatvine v Ljubljani, Trstu in Zadru in ki so posebno trgovcu Jebčinu iz Ljubljane prevrtili železno blagajno, iz katere so odnesli mnogo denarja. Med pričami v tej pravdi se nahaja tudi policijski oficijal Titz iz Trsta, ki je med drugim povedal, kakor poroča „Piccolo“, da se nahaja v Trstu 9000 tatov, katere vse ima v evidenci tržaško policijsko ravnateljstvo. Kaj, ako bi se tudi ta „stan“ v Trstu organiziral?!

Prebivalstvo Trsta. — Po najnovejšem štetju šteje Trst 214 tisoč prebivalcev.

Mestne novice.

V torek vrh Triglava! Vrh Triglava, ki je sedaj še ves pokrit s snegom, priredi prihodnji torek t. j. 23. t. m. lep izlet „Slovenska krščanska socialna zveza“. Mimogrede si bomo ogledali še druge lepe kraje po slovenski domovini. Opozorjamo na ta krasni izlet vse goriške Slovence, naj se ga gotovo

udeleže! V torek ob 8-h zvečer namreč nam bodo v resnici krasne in deloma umetniške skioptiške slike kazale najlepše kraje, prasote naše Slovenije. Porabimo to priliko, da vedno bolj spoznavamo svojo lepo rodno zemljo. Udeležimo se, Slovenci, predavanja v velikem številu. To skioptiško predavanje bo zopet v salonn (telovadnici) „Central“. Začetek ob 8-h zvečer!

m Nedeljski počitek. — Te dni se je uredil nedeljski počitek za naše mesto in sicer tako-le: Brivci bodo imeli ob nedeljah odprto brivnico od 7. zj. do 3. ure pop.; trgovine s kolonialnim blagom bodo odprte ob nedeljah od 7. ure zj. do 10. izvemši meseca julij in avgust, ko so trgovine celi dan zaprte; vse druge trgovine bodo vsako nedeljo skozi celo leto zaprte; trgovske in druge pisarne bodo smele biti odprte ob nedeljah le od 9. do 11. ure; posredovalnice bodo smele biti odprte od 8. do 11. ure z opombo, da vsaki uslužbenec ima pravico biti prost vsaj vsako drugo nedeljo. Te določbe stopijo koj v veljavo.

m Manufakturne trgovine bodo, valed nedeljskega počitka, skozi celo leto vsako nedeljo zaprte. To dajemo na znanje našemu ljudstvu na deželi.

m Življenje in trpljenje Jezusa Kristusa se predstavlja sedaj v kinematografu „Central“. Slike so res krasne, pretresujoče. Vsakdo naj se potruži ogledati si te predstave. Jutri, na praznik sv. Jožefa se vrše predstave zjutraj ob 1/2 11. uri, popoldne pa od 2. do 9. ure.

m Neznani tat je v torek ukradel iz žepa neki ženi 140 K, katere je prejela za kravo, katero je prodala na tor-kovem trgu.

Iz goriške okolice.

† **Josip Golob**, kurat v Podgori. — Naznaniti moramo javnosti tužao vest, da je v ponedeljek dne 15. t. m. ob 9 1/2 uri zj. preminul v Podgori preč. gosp. Jožef Golob, kurat, po kratki a mučni bolezni. Z Jožefom Golobom smo izgubili moža plemenitega srca, uzornega duhovnika, neutrudljivega delavca v cerkvi in izven cerkve, ki je zastavljal vse svoje moči v to, da bi revnemu ljudstvu pomagal. Podgorcem je bil dober dušni pastir ter ustanovnik tamošnjih kat. društev, za katere je mnogo žrtvoval. Vsephi pokojnikovi so vidni. — Pokojni Golob je bil rojen v Solkanu 9. avg. 1849 ter je bil sedaj v 60. letu. V duhovnike je bil posvečen 31. avg. 1873. Služboval je 7 let kot kaplan v Štanjelu, v Temnici eno leto kot vikar, potem spet v Štanjelu kot vikar več let in od l. 1886 kot kurat v Podgori. V Podgori je služboval torej skoraj 23 let. Pokojnik je bil soustanovnik in večletni odbornik „Alojsjevišča“, soustanovnik in predsednik konsorcija „Prim. Lista“. Bil je mož dela za blagor človeštva. — Bolehal je še ne mesec dni. V petek ga je obiskal prevzvišeni knezonadškof in počutil se je še precej dobro. Čez tri dni pa mu je pretrgala nit življenja smrt.

Pogreb o. g. Jos. Goloba je bil večeraj ob ogromni udeležbi, ki je pričala, kako je znalo ceniti ljudstvo in kako so znali ceniti njegovi sobratje in drugi gospodje vrline blagega pokojnika. Taka udeležba je na deželi redka. Navzočih je bilo okrog 40 duhovnikov, svetnih in redovniških. Vlado je zastopal visokorodni g. dvorni svetnik grof Attema, podgorsko papirnico pa gosp. ravnatelj. Sprevod je vodil preč. gosp. dekan Filipič. Molitve za dušo blagega pokojnika je opravil v cerkvi ob obilni asistenci preč. g. župnik Kola včič. Po molitvah je imel peto mašo g. dekan Filipič, in potem kratek govor, v katerem je slavil pokojnika kot dobrega učitelja in vodnika ter pozivljal ljudstvo, naj posnema nje-

gove čednosti. Pokojnik je bil cel mož, neomajen značaj in nevstrašen bojevnik za čast Božjo. Mej govorom je vsa cerkev glasno ihtela. Bil je to gnljiv prizor, ki je dokazoval, kako je dobro podgorsko ljudstvo ljubilo svojega dušnega pastirja in očeta. Pogreba so se udeležila tudi domača društva, mej temi: Katoliško podporno del. društvo z zastavo in ženska Marijina družba istotako z zastavo. Občino je zastopal župan in dežel. odbornik g. Klančič. Krato so spremljali ob straneh podgorski telovadci. Pred hišo je možki pevski zbor pod vodstvom gosp. nadučitelja Budala zapel pesem: Blagor mu, ki se spočije, na grobu pa pesem: Jami ca ti ha. Na grobu je zapel žalostinko tudi mešan pevski zbor. Ljudstvo je na grobu na glas jokalo. Ko se je krsta pogreznila v jamo, ni bilo mej ogromno množico suhega očesa. Vse je živo čutilo, kako vrlega in skoraj nenadomestnega moža je v tem trenutku zemlja sagraila!

Naj omenimo še, da je podgorska tvornica poslala tudi ognjegasce, ki so delali red in darovala lep venec, ki so ga nosili delavci.

Počivaj v miru, dragi Jožef! Prav kar smo se napravljali Tvoji duhovni sobratje, domače županstvo, Tvoja verniki, Tvoja društva in Tvoja Marijina družba, da bi Ti voščili za god. Zgodilo se je drugače. Ti praznuješ svoj god že v večnosti. Naj Ti ga voščijo angeli in svetniki v nebesih, ki so spremljali Tvojo blago dušo pred Gospoda! Počivaj v miru!

g Vikar Rudež — umrl. — Ravno-kar smo dobili iz Mirna poročila, da je tamkaj umrl preč. g. vikar Rudež v najlepših letih življenja. Pogreb bo v soboto ob 10. uri zjutraj. Svetila mu večna luč!

g Smrtna kosa. — V soboto 13. t. m. je zapustila to solzno dolino po dolgi, mučni bolezni g. Terezija Košuta v Čekavcu pri Vitovljah v 58. letu svojega življenja. Pokojnica je bila vzor krščanske žene, skrbne matere, pridne gospodinje. Mož ji je bil zgodaj umrl in dolga leta je sama opravljala precej obširno kmetijo. Bog je blagoslovil njen trud in zapustila je vse otroke preskrbljene in gospodarstvo v najlepšem redu. Zadnji čas jo je težka bolezen priklenila na posteljo in jo po dolgem trpljenju spravila v grob, preskrbljeno s svetimi sakramenti za umirajoče. Žalujoci rodbini naše sožalje, njej pa naj sveti večna luč v nebesih!

Iz ajdovskega okraja.

Smrtna kosa. — Dne 13. t. m. je v Malovšah pri Črničah zaspal v Gospodu preč. g. Jožef Cigoj, bivši ajdovski župnik. V njem je izgubila goriška nadškofija vzornega delavca v Gospodovem vinogradu, Ajdovščina skrbnega pastirja, domača vas moža, ki ji je bil vselej in povsod v čast in ponos. Pokojnik je bil rojen 29. XI. 1870. in posvečen v mašnika 5. VII. 1894. Najprej je bil kaplan v Tolminu, kjer je ustanovil hranilnico in posojilnico in jo uzorno brezplačno vodil. Njegova druga služba je bila v Jageršah, odkoder je prišel v Ajdovščino za župnika. Že iz službovanja v gorah je prinesel s seboj kal bolezni, ki ga je mučila zadnja leta in ga tudi položila v prezgodnji grob. Bolehal je že delj časa, a vendar vestno opravljal svojo službo, dokler ga ni pred dvema leti prisilila bolezen, da je stopil v začasni pokoj. Iskal je izgubljenega zdravja v več krajih in upal do zadnjega, da je zadobil — a Božja volja je odločila drugače. Bridka smrt ga je odpeljala v najlepši možki dobi iz srede domače družine in v ponedeljek 15. t. m. ob 4. uri pop. smo izročili njegove zemeljske ostanke materi zemlji. Pogreb je bil veličasten, kakor se jih malokdaj vidi v teh krajih.

Od vseh strani so prihiteli duhovni so-bratje pokojnika izkazati mu zadnjo čast. V cerkvi je imel č. g. Murovec, črniški dekan, glinljiv nagovor, v katerem nam je pokazal, kako vzornega moža sprem-ljamo k zadnjemu počitku. Nato so zapeli ajdovski pevec lepo žalostinko „Jamica tiha“. Iz cerkve se je zavlil na pokopa-lišče dolg spreved, v katerem je bilo več Ajdovcev. Opazili smo tudi dva krasna venca, katerih enega so poklonili ajdov-ski župljani svojemu ljubljenu župniku, drugega pa stariši zvestemu sinu. Po končanih molitvah ob grobu so zapeli pevec krasno nagrobnico „Nad zvezdami“ in marsikatero oko se je zasolilo ob njej. Počivaj mirno, blagi pokojnik, žalu-jemo po Tebi s Tvojimi ovčicami, z do-mačini, z družino, ki te je izgubila, a vendar upamo, da „vid'no v raju svetlem se — nad zvezdami!“ —

a Vipavska železnica. C. kr. mi-nisterstvo za železnice je dovolilo se svojim odlokom 12/2. 1909, št. 70414/19 1908, da se zviša na lokalni železnici Gorica-Ajdovščina brzina od 25 na 35 km za uro. Radi tega se občinstvo opozarja, da mora biti od sedaj naprej bolj opretno pri prehodih in prevozih čez rečeno že-leznico in še posebej da mora natančno paziti na svarilne znake bližajočih se vlakov. To se daje na obče znanje valed ukaza c. kr. namestništva v Trstu z dne 25/2. 1909 — II. — 257 — 09.

S tem bo gotovo vstreženo potujo-čemu občinstvu po vipavski železnici. Saj so bile pritožbe splošne zaradi počasne vožnje na tej železnici. Razne šale so se zbijale z vožnjo na tej železnici. Saj ime „polževka“ je uže splošno znano, pa tudi beseda „štitfletenoug“ se je udomačila med ljudstvom. S tem odpade mnogo mrmranja in zabavljanja. Saj to bi se moralo uže kdaj zgoditi.

a Dol-Olica. — 6. tega meseca iz-ročili smo materi zemlji truplo poštnjaka Andreja Lika r, trgovca, večletnega pred-sednika kraj. šolsk. sveta, podžupana itd. Kako priljubljen je bil ranjki, dokaz je pogreb, katerega so se udeležili šolski otroci z učiteljstvom, c. kr. žandarmi, žu-pan z obč. odborniki, kateri so tudi nesli truplo k večnemu počitku. Počivaj v miru dragi Drejo, ter isprosi pri Bogu, da ostane naša gora še nadalje Angelska Gora. —

Snega imamo na samotnih do 8 me-trov in še več. Snežineprenehoma. Če bi „cuker“ padal, bi se ga naveličali, kaj še le snega!

a Strela. — Iz Brij nam poročajo o veliki nesreči, katero je vprizorila strela dne 14. t. m. okolu 5. ure zjutraj. Udarila je v zvonik podružne cerkve sv. Martina ter odbila špico strelovođa, pre-vrtila na dveh mestih strelovožno žico, porušila na vzhodni strani zvonik ter napravila pol metra široko odprtino nad oknom zvonika. Nadalje je porušila obok pod zvonovi ter šla po žici, katera je pritrjena k zvonovom za zvonjenje nizdol do tal. Pri tej priliki je poškodovala uro in porušila tlak ter izrula debelo kame-nje. Iz stolpa je živignila v 30 metrov oddaljene štale ter ubila posestnika. Fr. Ličnu enega vola in posestnika Antonu Vidmar eno kravo. V Ličnovi štali so bila še tri druga goveda in dva fanta, ki so ostali nepoškodovani. Zvonovi so ostali tudi nepoškodovani. To je jako čuden pojav narave sedaj v tem času, ko imamo v naših hribih še na metre snega. Bog nas varuj strele!

a V Vrtovinu so v ponedeljek po-kopali 69 letnega Antona Ušaj ki je skoz-celih 46 let služil za hlapca pri Lekinovi hiši. Zares je stari fant bil vreden, da bi bil dobil kak križec v priznanje za tako stanovitno zvesto službovanje pri edni hiši, posebno ker ni zahteval nikakega plačila v denarju. Križca mu ni nikdo iz-posloval, ker križce dobi navadno le go-

spoda in ministri; pač pa je pričala ve-lika udeležba sosedov pri pogrebu, da zna tudi pošteno ljudstvo ceniti zvestobo. Redke so več slovenske hiše, kjer bi vla-dale tako domače razmere med gospo-darjem in hlapcem, da se gospodar in hlapec tikata kot dobra prijatelja.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Zapotoka smo dobili poja-snilo, zakaj se ne obdržava šolski pouk v zapotoški šoli. Nekdo se je namreč v zadnji številki „Prim. Lista“ pritožil, da ni šolskega pouka. Pojasnilo pravi, da šolskega pouka v zapotoški šoli zato ni, ker otroci vsled obilice snega ne mo-rejo zahajati v šolo izven par otrok, ki stanujejo zraven šolskega poslopja.

Iz tolminskega okraja.

t Sv. Lucija. — Ta teden so bili tu hkrati trije mrlji na mrtvaškem odru. Na Modrejcah je umrla Marija Krivec, sestrična dr. Ivana Pregelj, mati osmero živih in nedorastlih otrok, vzglodna kr-iščanska žena, stara 38 let. — Tu na Mostu sta pa umrla dva: Frano Kovačič, gospodar „pri Dreju“, še mlad mož. Za-pustil je ljubezljivo ženo in nedorastlo hčerko.

Tudi naš Ivane Podoreh, po do-mače Jermol, je po dolgi in težki vožnji, srečno privozil v kotiček mira. Ni znal ne brat ne pisat, a znal je pa pridno de-lat in šparat. Vozaril je noč in dan. Pri-godilo se je, da je po noči na vozu brez svetilke zaspal, češ: saj sveti zadosti luna; a oko postave, ki lune ne pozna, ga je zasadiło in kaznovalo. Kolikokrat smo ga slišali v šali pripovedovat, kako je huđo „na svoji postelji spat in povrhu še kazni plačati“. O pivu je sodil, da „bir pit se pravi prazno slamo mlatiti“. Ko je imel biti previden za smrt, je re-kel: O saj toliko pa nisem vreden ne, o saj pojdem sam gori v cerkev.

t Hudajužna. — Vesel napredek mora zaznamovati tukajšnja km. hranil-nica in posojilnica, ki ima v teku šestih mesecev čez dve sto tisoč K pro-meta. Veliko število hranilnih vlog in prav malo število posojil sprčuje, da ljudstvo varčuje in ne zapravlja težko prisluženih K. Posebno hvale vredni so tudi mladeniči iz gorenje baške doline, ki z mnogimi hranilnimi vlogami kažejo varčnost in zmrnost, kar je podlaga za pošteno življenje. Tistim, kateri pridejo radi raznih okoliščin v denarne zadrege, rada pomaga posojilnica, posojilo da skrbnim gospodarjem na moštvo in po-roštvo. Na tak način koristi posojilnica ne le tistim, ki vlagajo denar, ampak tudi tistim, ki ga potrebujejo, pa ga za-časno nimajo.

t Ponikve. — „Primorski List“ št. 8 je prinesel žalostno novico s Kneže o udovi Mariji Pirih, ki se je v svoji na-prednosti izrazila, da je nauk o Bogu in neumrjčnosti naše duše duhovska krama. Ko smo to čitali, smo si mislili, da na Kneži taki govori morajo biti nekaj na-vadnega, kajti tudi tukaj se je nek Kne-žan prilično tako izrazil. To je bil nam-reč neki Trpalč. Kolovratil je po Kneži in se neki večer nastanil pri nekem po-sestniku, pri katerem je zlival svojo libe-ralno učenost s tem, da je pravil, da je on „godel“ na harmoniko nekje na Nem-škem za zabavo tistim, ki so križanje Kristusovo posnemali in s tem zasmeho-vali Božjega Sina. O slepota, kam prive-deš človeka! Pravil je, da na Kneži so skoro vsi liberalci in da tisti, ki niso še, bodo uže oni s takimi nauki jih preobr-nili. Potem se res ni čuditi onemu umoru, katerega je zagrešila nečloveška mati na Kneži, ki je potem novorojeno dete za-kopala v kleti. Ljudje božji, preč od ta-

kih ljudij, ki jemljejo iz src našega ljud-stva vero, ki je edina tolažba v britkosti in trpljenju. Preč od bogotajcev, od libe-ralcev in sličnih elementov. Vzgleđ ne-človeške matere na Kneži nam bođi v vzgleđ, kam privede človeka nevera!

t Ponikve. — Tudi iz naše vasi so se začeli moški izseljevati v Ameriko. Dva moška sta se dne 3. t. m. podala na daljno pot. Uže štirje naši rojaki so se podali v Ameriko iskati sreče v treh letih. Če pojde tako naprej, bođe morali posestniki, ki rabijo za obdelovanje kme-tije delavce, obesiti kmetije na klin.

Iz cerkljanskega okraja.

c Novaki. — Dolgo ni bilo nič či-tati iz naše občine v našem poljubljenu „Prim. Listu“, kateri izhaja v našo ob-čino v 23 listih. Pa tudi „Slovenca“, „Gorico“ in „Domoljuba“ čitamo. K nam izhaja tudi par števil „Primorcev“, ka-tere pa lahko na prste ene roke sešte-jemo. — Zima je letos huda. Voda uže od sv. Martina zmrzuje, mlini ne morejo mleti. Sedaj pa imamo mnogo snega. — Novega šolskega poslopja potrebujemo. Upanja da to dosežemo imamo sedaj pa ravno toliko, kot bi pričakovali, da bo pšenica sorela o sv. treh kraljih. Rado-vedni smo, kje se bo jeseni nastanila šola, ker sedanjí prostori so uže odpo-vedani. Drezali pa le bomo naprej. — Glede pošte imamo tudi nekaj napisati. Postreženi nismo nič kaj dobro z njo. Pismonoša prihaja k nam ob ponedeljskih, sredah in petkih. Iz Cerkna gre ob 7. uri zj. Ob 10. uri pa pride iz Sv. Lucije v Cerkno pošta s časniki. Mi torej, ako hođemo imeti naše časnike v nedeljo, moramo poslati na pošto v Cerkno po-sebnega moža, sicer dobimo „Prim. List“ šele v ponedeljek. Naj bi se vsaj tako uredilo, da bi pismonoša počakal pošto iz Sv. Lucije, ki pride v Cerkno, kakor uže omenjeno ob 10. uri. Enako je s pismi. Pismo, namenjeno na pr. v Gorico, ki ga denemo v naš nabiralnik v nede-ljo, pride v Cerkno v ponedeljek ob 4. uri pop. Pošta iz Cerkna k Sv. Luciji pa gre ob pol 3. uri. Torej čaka pismo na cerkljanski pošti celih 23 ur. Te razmere se morajo urediti. Prosil smo uže pošto ravnateljestvo, da bi nam oskrbelo vsak-danjo pošto, a nam je prošajo zavrnilo. S to zavrnitvijo seveda mi nismo zado-voljni. Bomo še nadalje drezali dokler ne dosežemo, kar nam gre po božji in človeški postavi.

c Planina. — Dne 14. t. m. smo ustanovili Kat. sl. izobr. društvo. Iz Cer-kna sta prihitela k nam g. dekan in Ga-brijel Bevč, ki sta vodila ustanovni zbor. — V odbor so bili izvoljeni: France Peternel-Bridnik, predsednik; Peter Podobnik, podpred.; Selak Janez, tajnik; France Hadalin, blagajnik; Pe-ter Jereb, Tušar Val. in Kranjc Val., odborniki. — Izvolili smo tudi deklški odsek in bralne krožke. Društvo bo imelo svoj sedež v Planini pri Bridniku, v Čo-plezu pri Luku, kjer bosta na razpologo po 1 iztis „Slovenca“. Drugi časniki, mej njimi 2 izt. lista „Kmetovalec“ in še 2 sobotna Slovenca, bodo prihajali na načelnike bralnih krožkov, v Planini ozir. v Čeplezu. Tako, sedaj smo lođeni! Lo-đitev so izzvali liberalci, ki so prvi pred-lagali liberalno društvo, z ultraliberalnim listom „Slov. Narod“ na čelu. Bili so pred nami, a smo jih že dohiteli in v nedeljo smo istočasno ustanavljali. Imena gornjih mož veljakov nam dajejo opravi-čene nade, da bo v doglednem času v Planini le eno samo t. j. Kat. sl. iz. dr. — a „Sl. Narod“ bođo še nadalje brali osamljani — Mihajne — Pulin — Andrej v krčmi Ivanovi! Somišljeniki, agitirajte za naše društvo, a delo Vaše in trud blagoslovi Bog! —

c Cerkno. — Naši naprednjaki kaj radi očitajo pristašem S. L. S. surovost in izzivanje. Sedaj pa molčijo kot grob o znanem dogodku, ki se je nedavno zvršil o polnoči pred Šavnovo hišo, ko je priletel v sobo skozi okno debel ka-men in napravil precej škode. Stvar je sedaj v pristojnih rokah; in zato hočemo sedaj molčati o zadevi. Prvič pa, kakor hitro se nam bo očitala surovost, bomo posvetili zadevi več pozornosti, in na-vedli tudi veljake liberalce, ki so vanjo zapleteni.

Iz kobariškega okraja.

kd Izpod Krna. — Naš očka Krn ima veliko častljivo belo kapo, s katero se ponaša uže par mesecev. Nebo nas je obdarilo letos z veliko množino snega. Da bi nas tako obdarilo tudi s senom! Po snegu gazimo, da je veselje. Ej, go-spodje iz mesta, turisti in drugi, sedaj stopite na glavo sivemu starcu Krnu, ako si upate! Da, da, Krn hoče biti po simi miren, nemoten, nadlegovan od mobenega, najmanj pa od noge turistove, katera ga šegeče po leti. Ko se dodobra prespi in ko sname belo kapico, tukrat da zname-nje sinovom planin, da jih vabi na svojo glavo, raz katere se divijo ljubitelji naših gor. — Pri nas vozimo vse na saneh. Pod nogami hrešči zmrznjeni sneg, ko se solnce prikaže pa se kot kristal blišči. Davkov pa le ne nalaga sneg nobenih.

Iz komenskega okraja.

Vojšćica, v marcu. — Pri nas bo v kratkem volitev novega župana. Do-sedajni župan, g. Jernej Lozej, ki je več let županil, želi odstopiti in župansko breme drugemu izročiti.

Da! — županil je več let v zado-voljnost celi občini. Je bil pa tudi mož na svojem mestu, vester in natančen, dober gospodar in vnet za vse. Ves čas županil je v lepi vzajemnosti in ljubezni s stara-šinstvom. Govorica je splošna: Takega župana ne bomo več imeli!

In res! Poti v občini in iz občine — pravi star pregovor — povedó, kakšni može so v občini. Skrbel je, da so bile in da so poti vedno v redu, in kolikor je bilo mogoče, gledal je strogo na to, da so se iste vedno ohranile čedne in v dobrem stanu. Marsikateri klanec v ob-čini je bil pod njem razširjen, oziroma vravnan, nevarni promet in grbasti ovinki bili so odstranjeni. V tem so mu vsi občinarji hvaležni in hvaležni mu bodo pozni rodovi.

Pod županom g. Lozejem sprožila se je misel in želja po občinskih vod-njakih in napajališčih za živino. Mož je spoznal živo potrebo vode za ljudi in za živino. Potrčal se je zato, da se je na-pravila prošnja za podporo visoki c. kr. vladi in deželnemu odboru. C. kr. vlada je takoj ušlišala njegovo prošnjo in po-slala hvalevredno veliko svoto; z lepo podporo odzval se je tudi dež. odbor v Gorici. Hvala in priznanje! — Da ima sedaj Vojšćica dvoje krasnih vodnjakov, oziroma napajališč, zahvaliti se ima ob-čina županu Lozeju. Leta in leta bodo minula, a ljudstvo bo še znalo povedati, da za časa njegovega županovanja do-bila je Vojšćica vodnjake, ki so zraven tega v kras občini in okolici.

On pa še vedno skrbi, da se voda brez potrebe ne rabi in zamuje, češ, bodimo z vodo varčni in dobri gospo-darji, ker ne vemo, kaj naš čaka in za-dene. Pod županom Milčcem sta se delala vodnjaka. Pod Lozejem razširil se je pred šolskim poslopjem občinski svet še to-liko, da ima zdaj šola primeren vrt, ob-zidan na vse strani, da je lepo videti. Pokopališče dobilo je toliko potrebno ka-pelico in prostor za naslednje bolezni in tuje umrle.

Kaj je še drugega napravil, ni treba omenjati, dovolj je priznanje in spoštovanje vseh občanarjev.

Kot možak in poštenjak skrbel je g. Jernej Lozej tudi za čast božjo in za mir v občini ter za njeni napredek. Z dušnim pastirjem bil je vedro v lepi slogi. Z njegovo modro in prepričalno besedo ter s prošnjo dosegel je, da ni bilo v občini posebnih, javnih in pohujšljivih plesov. Ves čas njegovega županovanja skrbel je za to; pa tudi starešinstvo bilo je z njim edino. Videl je pogubo tega v dušnem in telesnem obziru, in sprevidel je, da plesi vodijo ljudstvo v potratno življenje, v pijanost, v prepir in v pokvaro ter povdivjanost mladine. Plesi odpirajo na široko vrata vsem slabostim. Kjer se veliko pleše, je tudi veliko umazanih porok in prečasnih otrok.

Župan g. Lozej je ljubil vse in pomagal, če je le mogel, pa tudi občanarji so se kaj radi k njemu zatekali v vsaki potrebi in sili. Njegova hiša je bila in je odprta vsakemu: bogatemu in ubogemu, domačinu in tujcu. Cela družina je vzgled pravega, poštenega, krščanskega življenja. Čast mu! Pač res: takega župana ne bomo več imeli!

km. Iz Kostanjevice. — V nedeljo dne 14. t. m. je treščilo v cerkveni zvonik kostanjeviški ravno ko so otroci zvonili za nekega mrliča. Strela je

pokvarila strelovod, poškodovala zidovje v župnišču in napravila na istem razne razpoke, bližnjemu posestniku Fr. Spadalu št. 120 pa omamila kobilu in vola. Omembe vredno je, da imenovani posestnik je od cerkve oddaljen kakih 150 metrov in da ga je strela v petih letih uže trikrat obiskala. Bog nas varuj treska in hudega vremena!

km Gorjansko. — Kaj so izprijeni ljudje vsega zmožni, dokazuje sledeči slučaj, ki se je dogodil pred nekaj časom pri nar. Gosp. kurat je delil listke za velikonočno spoved. V cerkev je prišel tudi neki človek, ki bi spadal vse kam drugam kot v sveti kraj, v hišo božjo. Obnašal se je skrajno pohujšljivo in motil nauk. G. kurat ga je opomnil, naj pomisli, kje se nahaja. Pri teh besedah je začel strašno na glas kleti Boga, M. B., g. kurata in druge. Par mož ga je prijel in ga hoteli iztirati iz cerkve. Sedaj pa se je na sredi cerkve vrgel na tla in razsajal kakor besen. — Mož sicer je bil nabit, a to še ne opravičuje njegovega blasnega početja. Pravijo, da človek v pijanosti pokaže notranjost svoje duše. To je sad povdivjanosti.

km Štanjel. — Ob božičnih praznikih se je našla žepna srebrna ura od Štanjela do Podlase. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v štanjelskem župnišču.

Iz korminskega okraja.

kr Občni zbor hranilnice in posojilnice Biljana-Medana bo v nedeljo 21. t. m. ob 4. uri pop.

Okoli 40 panjev čebel močnih plemenjakov prodajo dedeči pok. Janeza Žbogarja v Lozicah pri Kanalu. — Cena boljšim panjem je po 12 kron, slabejše po pogodbi.

Martin Žbogar,
sin Janeza.

Namizna jabolka

fine vrste po kron 14—16 —18 za 100 kilov iz kolo-dvora Litija nudi J. Razboršek Šmartno pri Litiji. Korbica 5 kilov kron 2'20 M M M franko M M M

Kinematograf Salon Central.

PROGRAM:

Za videti samo od 14. do 20. marca.

Rojstvo, življenje, trpljenje, smrt in ustajenje Jesusa Kristusa.

Krasne, pretresljive, resnične žive slike v 90 oddelkih.

Povzdigljiva moč te pretresujoče velike žaloigre, za odrasle in mladost vsakega stanu in vere. M M

Znižane cene!

Predstave ob delavnikih ob 5, 6, 7 in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrirana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ % (pet in en četrt od sto;
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Zahvala.

Dolžnost nas veže, da na tem mestu izrečemo iskreno zahvalo vsem, ki so se v tako ogromnem številu udeležili pogreba našega brata in svaka, prečastitega gospoda

JOŽEF-A GOLOB-A,

KURATA v PODGORI.

Srčno zahvalo izrekamo preč. duhovščini, ki je v velikem številu prihitela spremit svojega sobrata na poti v večnost, posebno zahvaljujemo preč. g. dekana Filipiča za lep govor v cerkvi, nadalje slavno podgorsko županstvo, visokorodna gospoda grofa Henrika in Žigo Attemsa; voditelja papirnice v Podgori in uradništvo iste, učiteljsko osebje s šolsko mladino, telovadce, podgorska društva, pevsko zboru za lepe žalostinke, ognje-gasce, odlične gospode iz mesta in dežele, darovatelje krasnih vencev in sploh vse sorodnike, prijatelje, znance in domačine, ki so blagega pokojnika spremlili v ogromnem številu do kraja večnega počitka. — Bog poplačaj vsem stotero.

Podgora, dne 18. marca 1909.

Žalujoči ostali.

Došlo je

spomladno - letno blago

v velikanski izberi.

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago zastoj in poštne prosto.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v GORICI.

CENE SO STALNE. Postrežba strogo poštena.

„Krojaška zadruga“ Gorica. Gosposka ulica števil. 6 in 7.

Trgovina se nahaja v novih prostorih.

O Gabrščekovi nedoslednosti.

III.

Leta 1890 je priporočala Gabrščekova „Soča“ slogo med duhovščino in učiteljstvom z besedami: „Sloga med duhovščino in učiteljstvom je zlasti na deželi velike važnosti in ni ga menda učitelja, ki bi si je ne želel“. L. 1900 pa je ista „Soča“ klicala učiteljstvu: „Vsi na krov, v boj proti duhovščini!“ „Par rojakov“, je pisala „Soča“ pred leti, „bi hotelo spraviti narodne zavode v zvezo z „liberalizmom“ in z osebno politiko na Goriškem, da bi jim po tej poti škodovali ter dali odduška svojemu krepostnemu srcu“. — Današnji dan pa spravlja ista „Soča“ naš „Šolski Dom“ v zvezo s „klerikalizmom“ in z osebno politiko, da bi mu po tej poti škodovala.

Še pred 30 dnevi se je Gabršček predznil v „Soči“ zopet trditi, da slobodi dr. Gregorčič posvečene prostore „Šolskega doma“ v svoje strankarske namene.

Ko so nasprotniki Gregorčiča tudi s tem drnili, da so mu očitali sebičnost, je „Soča“ pisala: „Gregorčič je nesebičen delavec, katerega vodi ljubezen do naroda na vseh njegovih poteh, ne da bi iskal časti ali bogastva, ali da bi se klanjal v dosego osebnih koristi“.

Po razkolu l. 1899 je ista „Soča“ očitala Gregorčiču morda že stokrat — sebičnost!

Osebe, katere je A. Gabrščekova „Soča“ pred leti hvalila radi njih rodoljuba, delavnosti in požrtvovalnosti, iste osebe zdaj ista „Soča“ zasramuje, blati in napada. Ali naj začnemo z dr. Gregorčičem, katerega je imel Gabršček do razkola za „vzor-poštenjaka in duhovnika“, katerega je častil 9 let in pol „kot svojega očeta?“ Kako nesramno ga napada po razkolu, je obče znano; teh napadov ne navajamo, ker se nam zde preostudni. Kako je „Soča“ oboževala grofa Alfreda Coroninija še leta 1898, kako nesramno pa ga je napadala po razkolu!

Še 18. aprila 1899 je objavil Gabršček v „Soči“ članek, v katerem je slavil grofa C. tako-le: „Največja sreča za goriške Slovence je ta, da imamo na čelu narodnega vodstva poleg dr. Gregorčiča, dr. Tuma in dr. Rojica — grofa Coroninija. — Brez njegovega velikega vpliva na vse strani, brez njegovega nenavadno bistrega pogleda v nestalno vrvenje političnega življenja, brez njegove odločne volje ob pravem času in na pravem mestu bi bili goriški Slovenci zagazili v mlako, da bi našli težko izhoda iz nje“.

Že 7. septembra istega leta je pa ista Gabrščekova „Soča“ trdila, da je grof C. „slabič v vseh duševnih zmožnostih, a najslabši diplomat“. V naslednjem letu (8. februarja 1900) je ta list za častikrajo imenoval grofa C. „pravo duševno revščino, star steber nagnjatstva, teme in korupcije“. Kdo naj ne strmi nad škandalozno nedoslednostjo in še večjo lumparijo Gabrščekove „Soče“, če primerja Gabrščekov slavospev od 18. aprila s poznejšim blatenjem g. grofa C.?

Dr. Tamo je povzdigoval Gabršček v „Soči“ toliko let v deveta nebesa, — zdaj pa mu je odkazal v svojem listu poseben kotiček, v katerem ga napada in smeši! Navedli bi lahko še dolgo vrsto oseb različnih stanov, katere je „Soča“ po razkolu mesarila, pred razkolom pa hvalila. Ali je verjetno, da so se vsi ti rodoljubi spremenili ter postali taki, kakor jih slika „Soča“ po razkolu? Menda ne! Spremenila se je „Soča“ in njen lastnik!

Leta 1892 objavila je „Soča“ članek „K novemu letu“, ki se tako-le

glasi: „Nasprotniki naši stegajo od vseh strani svoje poželjive prate po našej lepi zemlji ter sklepajo zarote proti našemu narodnemu obstanku. — Šopirni Nemec hoče preko velikega slovenskega grobovja zgraditi svoj germanski most do Adrije, vročokrvni Lah pa sanja o vzhodni laški meji ne ob Soči, marveč celo tam ob Savi. Naša skrb bodi, da vsi taki spletkarji delajo račun brez krčmarja. V to pa nam je potreba v prvi vrsti sloge, v drugi sloge in v tretji zopet sloge. Ako tudi je med nami semtertje kako navkrižje, ki žalibog le prevečkrat izvira iz osebnostnih povodov, treba je pozabiti na vse morebitne neprijetnosti, pozabiti na ono, kar nas loči, ter iskati vselej le ono — kar nas druži“.

Naše razmere na Goriškem so se od l. 1892 le malo na bolje spremenile, sloga je za goriške Slovence še vedno prvi pogoj vsakega uspeha. Tega prepričanja je bil tudi dr. Tuma šepo razkolu. V „Soči“ od 1. sept. 1899 je izjavil: „Vedno sem bil prepričan in sem tudi danes, da brez skupnega delovanja vseh stanov in v prvi vrsti duhovščine in učiteljstva, ni mogoče med goriškim ljudstvom doseči velikih uspehov“.

L. 1901 pa je pisala „Soča“: „Sloga med duhovnikom in posvetnikom na Slovenskem je to, kar mrtva luža, ki nima dotoka sveže vode... Sloga na Slovenskem mej slov. rojaki pomeni zvezo s tisočletnim sovražnikom vsakega napredovanja, zveza je to z molohom, ki le požira gmotna blaga narodov, ki je nenasitljiv, ki vzame od največje reve zadnji vinar, zadnjo kokoš, in ki se satanično smeje, ko vidi pred sabo stati ubogega ratarja s klobukom pod pazduho... Sloga mej posvetniki in klerikalnimi Slovenci ne odpoči psa od tople peči“.

* * *

Navedli bi lahko še mnogo dokazov o skrajni škandalozni nedoslednosti A. Gabrščeka in njegove „Soče“, toda to menda že zadošča.

Saj je že iz tega razvidno, kako nedosleden je Gabršček; kar je pred razkolom l. 1899 hvalil, zdaj graja, kar je grajal, zdaj hvali. In kljub tej škandalozni nedoslednosti se drzne bahati, da stoji dosleden na svojem bojnem stališču, da je vedno isti v vseh 20 letih svojega delovanja! Dosleden je pač le v tem, da piše dosledno, kakor mu kaže!

Zato pa, goriški Slovenci, ne verujte nič „Soči“, ki danes graja, kar je včeraj hvalila, in danes hvali, kar je včeraj grajala. Ne zmenite se nič ne za „Sočino“ grajo, ne za „Sočino“ hvalo. Prezirajte popolnoma to goriško lažitorbo; potem se strezne in poboljša tudi „Sočin“ lastnik, tisti nestalni in „nedosleni“ človeški stvor, ki ališi na ime Andrej Gabršček.

Iz Iržiškega okraja.

tr Iz Dev na. — Podpisani izjavljam, da nisem jaz pisal dopisa iz Devina, ki je bil priobčen v „Prim. Listu“ št. 10. z dne 11. marca in da nisem v nobeni zvezi z njim, kar mi lahko sl. uredništvo potrdi. (Potrjujemo. Ur.)

Devin, dne 16. marca 1909.

Miroslav Colja.

Iz sežanskega okraja.

s Iz Krepljen. — Ker smo pusta začasno upokojili in ker se je mati zemlja zakrila s snežnobelo odejo in ker narava počiva, usojam si tudi jaz nekoliko časa porabiti v to, da cenjenim di-

tateljem opišem valed svoječasne obljube v tem listu, zakaj se dogaja, da čim delj časa stoji Tomaževa žlindra in superfosfat raztrošen po travnikih in po žitu preden dež pride, tem bolj je vseh, nasprotno pa mora čiljski soliter in kalijeva sol koj po trošenju dež zaliti. Vzrok je ta! Hlevski gnoj je razkrojen, ko se ga raztrosi in pride rastlinam v prid koj, ko z njim pognojimo; umeten gnoj je pa rudnina, in kot tak ga mora popred zrak, ki pride z njim v dotiko, razkrojiti; dež ga potem zalije in šele potem pride rastlinam v prid.

V krajih, kjer imajo apneno zemljo, delujejo opisana gnojila tudi če jih podkopljejo; a naša kraška zemlja je na apnu siromašna, ima namreč kake 3 odstotke apna v sebi, med tem ko ima zemlja v drugih krajih 18 odstotkov in še več. Naša kraška zemlja ima v sebi več železa kot druge apnene zemlje. Če pridejo gnojila koj pri raztrošenju v zemljo zakopana, ostanejo nerazkrojena, ker se gnojila spojijo z železnim oksidom. Čiljski soliter in kalijeva sol če stojita pred dežjem veliko časa raztrošena, ju solnce in zrak pokvari. — To sem objavil valed mojih večletnih poskusov. Prihodnji nekaj o tretoreji. Ant. Tavčar.

Drobfinice.

Rahločuten samomorilec. — V Karlovcu so našli nekega neznanca pred vratmi vojaške bolnice ustreljenega, s pismom, da naj ne poizvedujejo po imenu, ker noče, da bi njegova rodbina vedela, da se je ustrelil?

K letošnjim vojaškim vajam bo počenši z aprilom poklicanih 4900 rezervnih častnikov in 278.000 mož in sicer 246 tisoč od pehote, 8400 od konjenice, 9400 od artilerije. Tako bo mirovno prezenčno stanje od aprila do avgusta jako visoko.

Pijanci se ne smejo ženiti. — Iz Springfelda, Ill., v Ameriki poročajo: Tukajšnja postavodaja je dobila odobritev zakonskega predloga, ki določa, da se mladeniči, ki pohajajo salone, ne smejo poročiti. Vse izgleda tako, da bode ta predlog sprejet in da postane končno zakon. Predlog je vložil zastopnik Groves in ga vtemeljuje s tem, da je pijanec nemogoče vzgojevati rodbino. K pijancem po tem zakonu spada vsakdo, ki je na leto dvakrat pijan.

Podpore za žrtve potresne katastrofe v južni Italiji znašajo glasom poročila plenarne seje centralnega pomožnega odbora do 26. svečana 18 milijonov 464.599 lir, od katerih se je okroglo 16 milijonov že razdelilo.

Bedasta stava. — Mladi kmet A. Szimay iz Dere na Ogrskem je stavil, da si upa skočiti z zvonika in to bedarijo pred številno zbranimi občani tudi napravil ter obležal seveda mrtev na mestu.

Za kratek čas.

Profesor: „Naštejte mi kosti v človeški lobanji“. Dijak: „Imam sicer vse v glavi, a si ne morem nobene domisliti“.

Nekdo je bral v nekem listu, da krokar živi lahko več kot 200 let. Ker se mu je to zdelo malo neverjetno, je takoj kupil enega krokarja, da se sam prepriča, če je to res.

Hlapčeva zvižaja. Upnik: „Vi pravite, da je šel vaš gospodar v mesto, pa ga vidim v sobi skozi priprta vrata“. Hlapec: Meni nič mar. Rekel mi je, da je šel v mesto“.

V železniškem vozu. Berta (kažoč na gospoda, ki gleda močno križem): „Mama, glej, tisi gospod ima lepo; gleda lahko pri obeh oknih hkratu ven“.

Loterijske številke.

14. marca,

Trst 30 77 79 17 52
Lino 35 6 73 88 90

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

— urar c. kr. državne zeleznice —
v GORICI, Gosposka ulica št. 52.

Išče se **Učenca** za sobno slikarstvo s Krasa ali iz Vipavske doline. Kje, se poizve pri upravi „Primorskega Lista“ v Gorici, Semeniška ulica št. 16, II. nadstropje. x x x x x x x x

Zaloga pohištva.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril zalogo vsakovrstnega pohištva in imam svojo lastno delavnico. Sprejemam naročila iz mesta in dežele; priporočam se velečasti duhovščini in slavnemu občinstvu in vsem drugim cenjenim odjemalcem za obilno naročbo. — Cene zmerne in poštene.

Z najodličnejšim spoštovanjem.

vedno udani

mizarski izvedenec

Alojziji Kerstan,

Gabrovica 13, p. Komen.

Prostovoljno se proda enonadstropna **hiša** v kateri

je dobro idoča trgovina in gostilna poleg glavne ceste v Modrejah pri Sv. Luciji ob Soči. V bližini se proda tudi travnik z občinsko pravico, ki poseduje gozd. Več se izve pri lastniku Anton Jelenec-u v Idriji. x x x x x x x x x x

Raznoverstne

Volnene in bombažaste obleke, svilene šerpe in rute
prodajam za Velikonoč po **znatno znižanih cenah.**

FRANC RAVNIKAR,

manufakturna trgovina GORICA v Raštelju št. 16.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
pečiva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerjev na
drobno ali v orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki
priliki „šolskega doma“

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovalše nürnberškega in
drobnega bagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadike in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjske, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih
in trgih ter na deželi.

NOVA TRGOVINA

s špecerijskim, kolonijalnim blagom, jestvinami in
vsakovrstnimi časovnimi predmeti trdke

A. & F. ANDERWALD GORICA

v hiši sl. „Centralne posojilnice“, priporočila se p.
n. slavnemu občinstvu in vsim čast. slojem za prav
mnogobrojna cenjena naročila.

Vedno sveže blago, točna postrežba in
za vsakogar najskrajnejše cene!

Nadizženir

Frane Lang

kulturni inženir

v Gorici, Via Ponte Isonzo 32,

sprejme vsakovrstna dela na pr.
načrtovanje in izdelovanje cest in
drugih gradenj, razdeljevanje zem-
ljišč, postavljanje mejnikov, urevanje
pritokov in odtokov, napravljanje
vodovodov itd.

Njegovi načrti rabijo kot priloga proš-
njam za vladno podporo.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1

Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in
otroke. Naročila z dežele se po pošti raz-
pošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za
črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila
in Metoda.

OGLAS.

Odda se v najem **posestvo**
za 40 mernikov,

posjano z lepim sadnem vrtom, hišo in
hlevom za 10—15 govedi in 10 prašičev.
Daje se od istega posestva tudi samo
njive za 4 živine s hišo in hlevom na
lepi ravnini do sv. Jurja, na Prezren-
njah pošta Podnart. Obvestila daje
gospa Jera Jelenec na Prezrenjah,
ali pa Janez Jelenec, župnik na
Ledinah pošta Idrija.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhov-
ščini svojo delavnico cer-
kvenega orodja in cerkve-
nih posod, svečnikov itd.,
vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih
cenah. Popravlja in pre-
navlja stare reči.

Blago se razpošila franko.

 VAŽNO za one ki nosijo klobuke in črevlje.

Tvrdba J. MEDVED GORICA

otvori v hiši „Centralne posojilnice“ velikansko zalogo čevljev in klobukov.

Ker založi omenjeno trgovino s popolnoma novim blagom, razpeča sedanjo zalogo
izdatno pod ceno, kakor: Čevlji za ženske se dobe od 4 kron naprej

„moške“ „ „ „ 7 „ „

2000 klobukov le dobre kakovosti po kron 1, 2, 3.

Kdor zamudi to priliko, sovražnik je svojemu žepu.